

Repertoire of the Chernihiv Philharmonic Centre for festivals and concerts

Vladyslav Kosachenko

<https://orcid.org/0000-0002-7982-4410>

Abstract. *The article examines the repertoire policy of the Chernihiv Regional Philharmonic Center for Festivals and Concert Programs from its foundation in 1944 to the present. The study analyzes genre transformations, artistic priorities, and the institution's role in shaping regional musical culture. Special attention is given to reorganization stages, new concert formats, and the promotion of Ukrainian musical heritage.*

Keywords: *philharmonic, repertoire, concert, cultural and educational activity, work of art.*

Репертуар Чернігівського обласного філармонійного центру

Владислав Косаченко

<https://orcid.org/0000-0002-7982-4410>

Анотація. *У статті досліджується репертуарна політика Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм від часу його заснування у 1944 р. і до сьогодення. Проаналізовано трансформації жанрової структури, зміни в художніх пріоритетах та роль закладу у розвитку музичної культури регіону. Акцент зроблено на етапах реорганізації, впровадженні нових форматів концертної діяльності та популяризації української музичної спадщини.*

Ключові слова: *філармонія, репертуар, концерт, культурно-просвітницька діяльність, художній твір.*

Репертуарна політика концертних установ є важливим індикатором культурного розвитку регіону, відображаючи художні орієнтири, ідеологічні впливи, соціальні запити та трансформацію естетичних пріоритетів суспільства. У цьому контексті Чернігівський обласний філармонійний центр фестивалів та концертних програм є особливо цінним об'єктом для дослідження, адже його історія охоплює декілька етапів становлення українського музичного життя – від радянського періоду до сучасного етапу незалежної України.

Чернігівська обласна філармонія за наказом обласного відділу у справах мистецтв була створена 22 травня 1944 р. [6]. Мету створення було зафіксовано у "Финансово-производственной программе Черниговской областной филармонии на 1944 год": "для обслуговування Чернигова и районов Черниговской области концертными выступлениями". Штатний творчий склад нараховував лише 12 осіб [1]. Першим місцем розташування філармонії стала територія колишнього Єлецького монастиря. Від початку функціонування основу репертуару займала класична музика та народний фольклор.

У 1948 р., відповідно до рішення виконкому Чернігівської обласної ради депутатів трудящих, майно та приміщення розформованого обласного музично-драматичного

театру ім. Т.Г. Шевченка було передано філармонії, що значно розширило її матеріально-технічну базу. У документі наголошувалося, що театр "не може утримувати себе", тоді як філармонія потребувала постійного концертного приміщення [2].

З 1964 р. Чернігівська філармонія діє в реконструйованій будівлі колишнього Миколаївського єпархіального братства з приміщенням на 612 місць. У цей період репертуар філармонії складався переважно з класичних академічних творів, а також інтерпретацій народної творчості. Так, у статті в газеті "Деснянська правда" від 26 листопада 1963 р. повідомляється про перший виступ у відновленому залі – Державної заслуженої академічної капели "Думка", основу репертуару якої складали обробки народних пісень, твори західноєвропейської класики, а також українських композиторів [5].

Від часу переїзду до нового приміщення розпочався етап розширення репертуару та форм діяльності філармонії. До її творчого складу на початку 1964 р. входили естрадні та лекторські бригади, ансамблі бандуристів, артисти-ляльководи [6]. У цей період репертуарна політика охоплювала як академічну музику (симфонічну, камерну, вокальну), так і жанри популярного мистецтва та фольклору.

У 2000 р., після реорганізації, філармонія набула нового статусу – Обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм [5]. Було об'єднано низку колективів, серед яких Камерний хор ім. Д. Бортнянського, духовий оркестр, ансамбль народної музики "Гармоніка" та джаз-бенд "BissQuit" [3]. Відтак репертуар значно розширився – включаючи джаз, естраду, світові хіти, сучасну академічну музику, імпровізаційні концерти.

На сучасному етапі, репертуарна програма філармонійного центру складеться як з академічних концертів, так і з сучасних кросжанрових вистав, авторських музичних перформансів, тематичних вечорів української поезії з музичним супроводом, а також фестивальних проєктів.

У складі філармонійного центру функціонують вісім професійних колективів, які формують основу його художньої діяльності. Середи них виділяються академічні колективи: академічний симфонічний оркестр "Філармонія" (створений 1999 р.), який спеціалізується на виконанні творів української та зарубіжної симфонічної музики, репертуар якого охоплює твори М. Лисенка, М. Скорика, Є. Станковича, І. Карабиця; академічний камерний хор ім. Дмитра Бортнянського (заснований 1996 р.) виконує духовну, класичну та сучасну українську хорову музику; академічний ансамбль пісні і танцю "Сіверські клейноди" (2002 р., статус академічного з 2008 р.) працює у жанрі фольклорної та етно-сценічної музики, основу репертуару якого становлять народні пісні, танці та інструментальні композиції; академічний народний хор (створений 1984 р.) презентує українську пісенну традицію у формах обробок і аранжувань, а також духовну музику.

У складі філармонійного центру також представлені духовий оркестр (1995 р.), що виконує класичні, естрадні, народні та сучасні твори приділяючи особливу увагу українському репертуару та капела бандуристів ім. Остапа Вересая (2010 р.) яка має широкий стилевий діапазон – від фольклору до складних академічних творів [8].

Для повноцінного дослідження репертуару філармонії необхідно виділити концертних виконавців – колектив сольних співаків та ансамблів, що працюють у різножанрових програмах (академічний спів, естрада, театралізовані шоу), а також джаз-бенд "BissQuit" (створений 2016 р.), який виконує джазову класику, фанк, блюз, акомпанує сольним та ансамблевим виконавцям.

Таким чином, на сучасному етапі репертуарна політика філармонійного центру базується на поєднанні класики, фольклору, сучасної української музики та жанрового розмаїття. Виступи оркестрів і хорів орієнтовані на збереження та популяризацію української музичної спадщини, водночас демонструючи відкритість до світових традицій. Присутність джаз-бенду, вокальних та фольклорних ансамблів забезпечує програмну динаміку та адаптацію до запитів різних аудиторій.

Важливо зазначити, що філармонія активно залучає молодих виконавців, популяризуючи нову українську музику. До прикладу, було присуджено обласну премію ім. Левка Ревуцького джазовому виконавцю Володимиру Балабі [4].

Дослідження репертуарної політики Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм засвідчує динамічну трансформацію цього закладу від локального культурно-просвітницького осередку до потужної регіональної інституції з багатовекторною художньою діяльністю. Завдяки широкому жанровому спектру, поєднанню класики, фольклору, сучасної музики й естради, філармонійний центр виконує важливу функцію у збереженні та популяризації української музичної спадщини, інтегруючи її у контекст сучасного європейського мистецького простору. Репертуарна політика закладу демонструє відкритість до нових форм, підтримку молодих митців та прагнення до інновацій, що є запорукою сталого розвитку в умовах культурної глобалізації.

Список використаних джерел

1. ДАЧО. Ф.Р. 5255. Оп. 1. Спр. 1. Арк. 1.
2. ДАЧО. Ф.Р. 5255. Оп. 1. Спр. 15. Арк. 62.
3. Новик Н. Створення та діяльність Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм. Сіверянський історичний архів: Науковий щорічник. Чернігів : КП "Видавництво "Чернігівські обереги". 2014. Вип. 3. С. 32.
4. Обласні стипендії та премії отримали артисти філармонійного центру. URL: <https://www.nota.net.ua/index.php?id=257>.
5. Придеснянський П. "Думка" в Чернігові. Деснянська правда. 1963. 26 листопада. № 233. С. 4.
6. Чернігівський обласний філармонійний центр фестивалів та концертних програм. URL: <https://nota.net.ua>.
7. Чернігівський обласний філармонійний центр фестивалів та концертних програм. Історія. URL: <http://nota.net.ua/index.php?id=81>.
8. Чернігівський обласний філармонійний центр фестивалів та концертних програм. Колективи. URL: <https://www.nota.net.ua/index.php?id=4>.